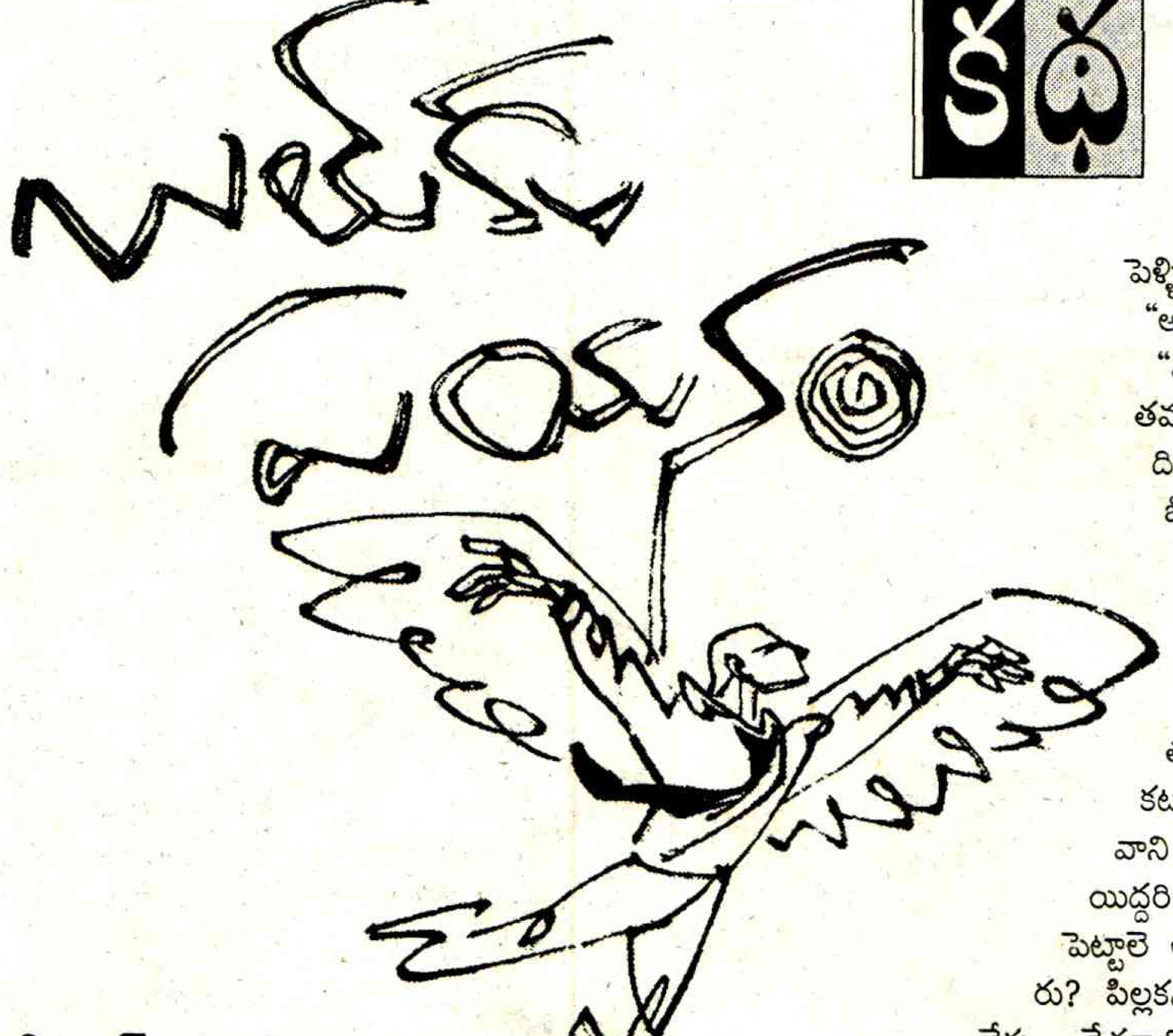

బి.ఎస్.రాములు

కథ

"పిల్లవాడు బెంగుళూర్లో సాఫ్ట్‌వేర్ ఇంజనీర్‌గా పని చేస్తున్నాడు. మ్యారేజీ బ్యూరోలోంచి బయోడేటా రాసుకొచ్చిన పిల్లవానితోటి ఫోన్లో మాట్లాడిన. వాళ్ళ పెద్ద మనిషితోని కూడా మాట్లాడిన. ఈ సంబంధం సెటిల్ అయ్యేట్టు కనపడుతున్నది. వాళ్ళకు కట్నంమీద కూడా పెద్ద పట్టింపులు లేవన్నరు. అమ్మాయికి స్టేట్స్‌లో సాఫ్టువేర్ యింజనీర్‌గా పనిచేసే అర్హతలుంటే చాలు అని అన్నరు. అతడు వితిన్ వన్నియర్‌ల స్టేట్స్‌కు పోయే అవకాశం ఉందట. వాళ్ళ సొంతూరు కరీంనగర్ జిల్లా జగిత్యాల దగ్గర ఏదో ఊరట. మీ నేటివ్ అక్కడే గద. మీరొకసారి పోయి పిల్లవాని ఫ్యామిలీ బ్యాగ్రౌండ్ తెల్సుకుంటే మన దివ్య గురించి ప్రొసీడవుదాం" బీడియల్ శివరాజం ఫోన్లో అరగంట నుంచి చంద్రమౌళిని మళ్ళీ మళ్ళీ బతిమాలుతున్నాడు.

"అలాగే-అలాగే. ఓ.కె. తప్పకుండా..." అంటూ ఫోన్ పెట్టేశాడు చంద్రమౌళి.

ఆరోజు సాయంత్రమే జగిత్యాల బయల్దేరాడు చంద్రమౌళి.

జగిత్యాల్లో రామేశం అనే ఫ్రెండింట్లో దిగిన చంద్రమౌళి పెళ్ళి సంబంధం గురించి రొటీన్‌గా అడిగాడు. రామేశం అయిదారుగురికి ఫోన్ చేసి వివరాలు రాబట్టాడు.

"ఆ పిల్లవాని తండ్రి లస్మయ్య. కటకం లింగయ్య దగ్గర కూలికి బట్టలు నేస్తడట. ఒక తమ్ముడు, యిద్దరు చెల్లెండ్లున్నరట. మొత్తం ఫ్యామిలీల చదువుకొని ఎదిగింది ఆ పిల్లవాడొక్కడే. చెల్లెండ్లు బీడీలు చేస్తున్నరు. తమ్ముడు డిగ్రీ ఫేలయిండు" అంటూ చాలా వివరాలు చెప్పుకొచ్చాడు రామేశం.

భోంచేసి సైకిల్ మోటార్ మీద రామేశం, చంద్రమౌళి ఆ వూరికి బయల్దేరారు. కొత్తగా మెరుస్తున్న తార్రోడ్డు. ఎటు చూసినా పచ్చని పొలాలు, పెరండ్లు, చల్లని హాయి గొలిపే గాలి, ఎంతో హాయిగా వుంది చంద్రమౌళికి. రామేశం కోళ్ళఫారం కాడ బండి ఆపాడు.

"నమస్తే సార్" అంటూ కోళ్ళఫారం యజమాని గంగాధర్ వారిని సాదరంగా ఆహ్వానించాడు.

కోళ్ళఫారం చుట్టూ భలే చెట్లు పెంచారు అనుకున్నాడు చంద్రమౌళి. చంద్రమౌళికి కోళ్ళ ఫారాన్నంతా తిప్పి చూపించాడు గంగాధర్. అంతా కోళ్ళ పెంట వాసన.

"సంబంధాలు మస్తుగనే వచ్చినై గని చూసుకుంట మర్రిపోతున్రు" ఒక్క సంబంధం గూడ పెళ్ళిచూపులదాక రాలే" అన్నాడు గంగాధర్.

"అదే! గట్లా!" రామేశం అడిగాడు.

"ఏం చెప్పాలె సార్ వానికత? తల్లిదండ్రులు, తమ్ముడు, చెల్లెండ్లు అందరికి వాడొక్కడే పెద్ద దిక్కాయె. వాని సదువుకోసం పైసలు గావాల్నని బిడ్డలను ఏడో తరగతికే సదువు బందు పెట్టిచ్చి బీడీలు చెయ్యపెట్టిన్రు. వాడు అమెరికాపోయే లెవల్‌కు ఎదిగితే చెల్లెండ్లను కనీసం టీచర్లకన్న యియ్యాలెగద. ఏడో తరగతి పిలగాండ్లను ఈ కాలం టీచర్లు ఎవలు మెచ్చుతరు. తనంత చదివిన పిల్ల గావాలంటరు. అందుకని కట్నం ఎక్కువ యిచ్చినా టీచర్లను చూడాలె అని వాని తపన. వాని బుద్ధి మంచిదేగని పెండ్లయినంక యిద్దరి సంపాదన ఏడెనిమిదేండ్ల దాక ఇంటికే ఖర్చు పెట్టాలె అని అంటే ఈకాలం ఆడపిల్లలు ఎవలు వింటరు? పిల్లకన్నా ముందు ఆ పిల్ల తల్లిదండ్రులే మెచ్చుతలేరు. నేతశాలోనింటికి పిల్లనిచ్చుడే మహా ఎక్కువ అని ఏదో పిల్లగాడు బెంగుళూర్లోనో, అమెరకాలోనో ఉంటడు. అల్లుడు బిడ్డ మంచిగ సుఖంగ ఉంటరు అనుకుంటే ఈ గంపెడు సంసారం ఎల్లదీసుడా?" అంటూ ఏ సంబంధం ఎట్లా ఎత్తిపోయిందో వివరించాడు గంగాధర్.

చంద్రమౌళికి ఆశ్చర్యం వేసింది. అంత పట్టుదలతో ఉన్న పిల్లవాడి ఆదర్శాలపట్ల ముచ్చటేసింది.

"బెంగుళూర్లో కొడుకు ఉద్యోగం చేస్తుంటే ఇంకా కూలికి నేసుడేంది? సొంతం మగ్గం పెట్టుకోరాదా" అనడిగాడు చంద్రమౌళి.

"వాడు మా అంటండు. అసలు మగ్గం నేసుడు బందు పెట్టుమని గూడ అంటండు. కని మా అన్న యింటలేడు. ఇన్ని రోజులు కూడు పెట్టిన ఈ మగ్గం నేను బందు పెట్ట అన్నడు. పోనీ సొంతం మగ్గం పెట్టుకో అంటే నూలు కొనుక్కొచ్చుడు, బట్టలు మల్లసేట్లకు అమ్ముడు-ఇదంత దంద ఎవలు పెట్టుకుంటరు. నేను కూలికే నేస్త, స్వంత మగ్గం వద్దు అని అన్నడు మా అన్న".

"మీలాగా కోళ్ళఫారం పెట్టుకుంటే బాగుండేది గద" అన్నాడు చంద్రమౌళి.

"ఇది రిస్కు దంద. ఇంత రిస్కు మా అన్నతోటి ఏమైతది సార్. సొంత మగ్గమే వద్దన్నోని తోటి కోళ్ళఫారం నడుపుడు అయితదా. ఏందో వైరాగ్యంలో పడ్డడు. ఎనుకట మా అన్నకు సొంత మగ్గమే ఉండె. చీరలు మంచిగ నేస్తడని పదివూర్లపెట్టు మంచి పేరుండె. ఎక్కడెక్కణ్ణుంచో వచ్చి సంచకరి (అడ్వాన్స్) ఇచ్చి నేయించుకుందురు. ఇప్పుడా కాలాన్ని కుక్కెత్తుకుపోయె... నేతగాళ్ళ బతుకులన్నీ గిట్లయిపోయె" పాత జ్ఞాపకాలు గుర్తొచ్చి గంగాధర్ అదోలా తాను కూడా వైరాగ్యంలో పడ్డాడు.

"ఎంసెట్ కౌన్సెలింగ్‌కు నేనే వెంట పోయిన. ఫీజు గూడ నేనే సదిరిన. ఉద్యోగానికెక్కినంక అన్ని ముట్టజెప్పిండనుకొన్రి" అన్నాడు గంగాధర్.

"ఈ సారు గూడ పెళ్ళి సంబంధం పనిమీదనే వచ్చిండు. వీళ్ళ దగ్గరి దోస్తు బిడ్డ ఉందట. తండ్రి పెద్ద ఆఫీసరట. అయితే పిల్లకు కొద్దిగ మెల్లకన్ను. అద్దాలు పెట్టుకుంటే మామూలుగనే కనపడ్తది. కలర్ మన తీరు మామూలుగుంటది. తెల్లగుండది" అంటూ అసలు విషయం వివరించాడు రామేశం.

"వానికి అవన్ని పట్టింపులేం లేవు. మీరు మెచ్చితే సాలు. నేను వాన్ని ఒప్పిస్త బావా! వాడు నా మాట కాదనడు. నేను నీ మాట ఎన్నడన్న కాదన్ననా! నువ్వు అన్ని చూసి పిల్ల మన పిల్లగానికి మంచి మ్యాచ్ అని నీకన్పిస్తే ఒప్పిద్దాం బావా..."అంటూ చంద్రమౌళికేసి తిరిగి

మరైతే వాళ్ల యిల్లు చూద్దురు రండి సార్" అంటూ బయలుదేరదీశాడు గంగాధర్.

సైకిల్ మోటార్ అక్కడే వుంచి కాలినడకన బయల్దేరారు. దడి పొంట బీరకాయలు, కట్లపువ్వులు, బోడ కాకర, సొరకాయలు, అంత తాజాగా చూస్తుంటే చంద్రమౌళికి ఆహ్లాదంగా వుంది. తోవెంట చిటుకం పటుకం అని వినపడుతుంటే చంద్రమౌళి ఆసక్తిగా అడిగాడు.

'పల్లెటూర్లల్ల ఎవలుంటున్రు సార్. అదిగాక వాల్లు ఏమని శరతు పెట్టిన్రంటే- ఆ యిల్లు విప్పద్దు. అల్లనే వుండాలె. ఆ యింట్ల దీపం పెట్టాలె. ఇంటి ముంగట అలుకు చల్లి యింట్ల దీపం పెట్టటానికే అది అమ్ముతనంటున్నరు, పైసల్లేక కాదు. యిల్లు యిప్పి కట్టె కోయించి అమ్ముతే 50 వేల కట్టె ఎల్లది. పైసల కోసం కాదు అమ్ముతున్నది. మేం ఈ యింట్ల పుట్టి పెరిగినం. అచ్చి వచ్చిన లక్ష్మిగల యిల్లది.

"ఈ వూర్లె చేనేత మగ్గాలు బాగానే ఉన్నట్టున్నాయి".

"ఎక్కువేం లేవు. ఉండుటానికి 60 మగ్గాల దాక ఉన్నయి. కని 20-25 మందే నేస్తున్నరు. అది కూడా ధనికి అంటే మాస్టర్ వీవర్‌కు కూలికి నేస్తున్నరు. ఎక్కువ కెక్కువ లుంగీలు, తువ్వాలలు నేస్తుంటరు. అప్పుడప్పుడు చీరెలు గూడ నేస్తుంటరు. ఎనిమిది తొమ్మిది గజాల చీరలు మార్కెట్ల ఎక్కువ దొరుకై. అందుకని ఆర్డరిస్తే అవి నేస్తుంటరు" అన్నాడు గంగాధర్.

"ఈ వూర్లె శాలోల్లు ఎన్ని కుటుంబాలుంటై" ఆసక్తిగా అడిగాడు చంద్రమౌళి.

"ఇరవై ఏండ్లకింద నూరు కుటుంబాలుండె. ఆల్లందరు యిక్కన్నే వుంటే తక్కువకు తక్కువ మూడు వందల కుటుంబాలైతుండె. కని యిప్పుడు 50 గడప వుండచ్చు. మిగిలినోల్లందరు పొట్ట చేతపట్టుకొని ఏదో ఒక పని వెతుక్కుంట ఎటెటో పోయిన్రు. ఒక ఊరుగాదు- ఒక రేవు గాదు. ఒక పని గాదు" శిథిలమైన కుటుంబాలు, సంబంధాలు... ఏవేవో గుర్తొచ్చి మళ్ళీ విషాదంగా వైరాగ్యంలో పడ్డాడు గంగాధర్.

భూమికి మూరెడు ఎత్తులోనే ఉన్న ఊచల కిటికీ నుండి ఎలుకను కరుచుకొని పిల్లి బయటకు దూకి సర్రున ఎటో ఉరికింది.

"ఆ యింట్ల యిపుడు ఎవలుంటలేరు. వీళ్ళు జగిత్యాల్లో యిల్లు కట్టుకున్నరు. ఆ యిల్లు అమ్ముతనంటె ఎవలు కొంటలేరు. దీనికి కట్టనే యాభయివేల రూపాయలది ఎల్లది. అయినా మూడుగుంటల జాగ, యిల్లు అంత కల్సి 25 వేలకు ఇస్తనన్నా ఎవరు కొంటలేరు".

"ఎందుకట్లా!" అడిగాడు చంద్రమౌళి.

"పల్లెటూర్లల్ల ఎవలుంటున్రు సార్. అదిగాక వాల్లు ఏమని శరతు పెట్టిన్రంటే- ఆ యిల్లు విప్పద్దు. అల్లనే వుండాలె. ఆ యింట్ల దీపం పెట్టాలె. ఇంటి ముంగట అలుకు చల్లి యింట్ల దీపం పెట్టటానికే అది అమ్ముతనంటున్నరు, పైసల్లేక కాదు. యిల్లు యిప్పి కట్టె కోయించి అమ్ముతే 50 వేల కట్టె ఎల్లది. పైసలకోసం కాదు అమ్ముతున్నది. మేం ఈ యింట్ల పుట్టి పెరిగినం. అచ్చి వచ్చిన లక్ష్మిగల యిల్లది. రెండు లక్షలు పెట్టినా ఈ కాలంలో యింత యిల్లు కాదు అని అంటరు. అందుకే ఒకలు ఎడ్ల కొట్టంకోసమని 35 వేలకు అడిగినా యియ్యలేదు" అన్నాడు గంగాధర్.

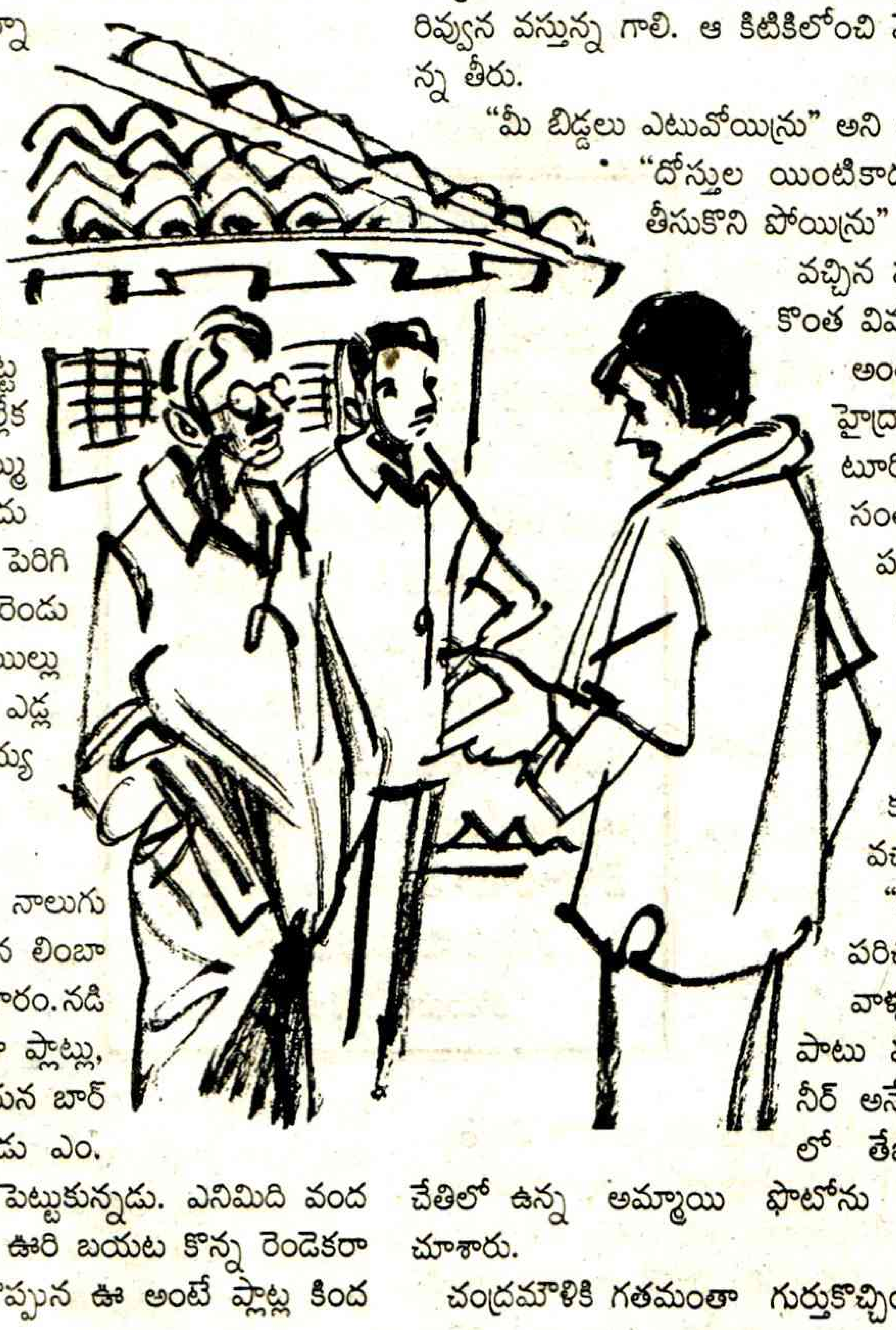

"ఈ ఇంటాయన ఏం చేస్తడు!"

"ఆల్లకేంది సార్. నలుగురన్నదమ్ములు నాలుగు రకాల పనులు చేసుకుంటున్రు. పెద్దాయన లింబాద్రిది జగిత్యాల్లో హోల్‌సేల్ బట్టల వ్యాపారం. నడిపోడు జగిత్యాల నుంచి హైద్రాబాద్ దాకా ప్లాట్లు, రియల్ ఎస్టేట్ బిజినెస్ చేస్తుండు. ఒకాయన బార్ షాప్ పెట్టుకున్నడు! అందరికన్న చిన్నోడు ఎం.ఎ.,బీ.యిడి. చేసి జగిత్యాల్లోనే స్కూలు పెట్టుకున్నడు. ఎనిమిది వందల మంది స్టూడెంట్స్, స్కూలు కోసమని ఊరి బయట కొన్న రెండెకరాల జాగ యిపుడు గజానికి రెండువేల చొప్పున ఊ అంటే ప్లాట్ల కింద అమ్ముడు వోతది. వాల్లు చిన్నప్పట్నుంచి ఎంత కష్టపడ్డరో యిపుడు కార్లు మేన్‌టేన్ చేస్తున్నరు. వీల్లందరు చిన్నప్పుడు వాల్ల నాన్నతోటి నేత నేసినోల్లే. ఆ యింట్ల నాలుగు మగ్గాలు నడిచేటివి... అన్నాడు గంగాధర్.

కొన్ని యిండ్లలో మనుషుల అలికిడే లేదు.

"ఈ యిండ్లల్ల ఏ సప్పుడు లేదేంది? ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు చంద్రమౌళి.

"ఇవి కాపోల్ల యిండ్లు అందరు పొలాలకు, చేన్లకు పనులకు పోయిన్రు. ఇక కొద్దిగైతే వస్తరు" అన్నాడు గంగాధర్.

కాపోల్ల యిండ్లు దాటితే మళ్ళీ చిటుకం-పుటుకం అని మగ్గం చప్పుడు వినపడింది.

"రవిప్రకాశ్ వాళ్ళ యిల్లు యిదే. రండి లోపలికి" అంటూ నడిచాడు గంగాధర్.

"గంగాధర్ వచ్చిండు" అని లచ్చుంబాయి భర్త లస్మయ్యను ఉద్దేశించి అంది. అరుగుమీద రాట్నంతో నూలు కండెలు చుడుతున్న సవ్వడి ఆపింది. రాట్నం, పంటెలు, గిరుక పక్కకు జరిపి అరుగుమీద మంచం వాల్చింది. దానిపై చద్దరు పరిచి కూర్చోమంది. ఓ పాత కట్టె కుర్చీ తెచ్చివేసింది. పిల్లలు కత్తిరించిన బీడీ ఆకుల తుక్కును ఒకవైపు నెట్టింది.

లస్మయ్య మగ్గం గుంటలోంచి లేసి ధోతి సింగులు సవరించుకున్నాడు. తువ్వాలుతో మొహం తుడుచుకున్నాడు. మగ్గం కొయ్యకు వేలాడేసిన అంగి తీసి తొడుకున్నాడు.

అరుగుదాటి యింట్లోకి వచ్చిన రామేశంను "నమస్తే" అంటూ పలకరించాడు లస్మయ్య.

ఇల్లంతా ఫ్యాక్టరీలా వుంది. కుండలో గంజి వాసన. గోడకు ఆన్చిన ల్యాకబద్దలు, సరిచేసే ఎరుకలి కుంచె. ఎత్తిన మంచంమీద ఆరేసిన చీరె, మగ్గం గుంట. అటు యిటు పాతిన గుంజలు, నేసిన బట్ట చుట్టిన దోనుగు. ముందుకు చాపి బిగకట్టిన సరిచేసే పడుగు. మగ్గం గుంట పక్కన నాడెలు. భూమికి మూరెడెత్తున ఊచల కిటికీ. అందులోంచి రివ్వున వస్తున్న గాలి. ఆ కిటికిలోంచి వెలుగు నేస్తున్న బట్టపై మెరుస్తున్న తీరు.

"మీ బిడ్డలు ఎటువోయిన్రు" అని అడిగాడు రామేశం.

"దోస్తుల యింటికాడ కూసుంటమని బీడీల చాట తీసుకొని పోయిన్రు" అంది లచ్చుంబాయి.

వచ్చిన పని గంగాధర్, రామేశం చెరి కొంత వివరించారు.

అంత పెద్ద ఆఫీసరు సంబంధం హైద్రాబాద్ నుంచి యిక్కడి పల్లెటూరి దాకా రావడం లస్మయ్యకు సంతోషం కలిగించింది. అతని మొహం పందిరికున్న బీరపువ్వులా వికసించింది.

లచ్చుంబాయి అందరికి చాయె ఇచ్చింది. తమ యింటికి ఎవరో వచ్చిన్రని తెల్సి యిద్దరు కూతుళ్ళు పరుగువంటి నడకతో వచ్చారు.

"ఇది పెద్దది.ఇది చిన్నది" అంటూ పరిచయం చేశాడు లస్మయ్య.

వాళ్ళ కళ్ళల్లో అమాయకత్వంతో పాటు మా అన్న బెంగుళూర్లో యింజనీర్ అనే ఆత్మవిశ్వాసం వాళ్ళ మొహంలో తేజస్సయి ప్రవహిస్తోంది. తండ్రి చేతిలో ఉన్న అమ్మాయి ఫోటోను తీసుకొని ఒకటికి రెండు సార్లు చూశారు.

చంద్రమౌళికి గతమంతా గుర్తుకొచ్చింది. తాను ఓ పూట బట్టలు

నేసుకుంట, ఓ పూట కాలేజీకి పోవుకుంటూ చదువుకున్నాడు. తల్లీదండ్రీ ఎంతో కష్టపడ్డారు. అవన్నీ కలుపుగోలుగా చెప్పుకొచ్చాడు చంద్రమౌళి.

లస్మయ్య బిడ్డలకేసి, వాల్ల తల్లికేసి చూశాడు. వాళ్ళు మెచ్చినట్టే అన్పిస్తోంది.

"కొడుకు ఏమైన ఫోన్ చేసిండా" రామేశం అడిగాడు.

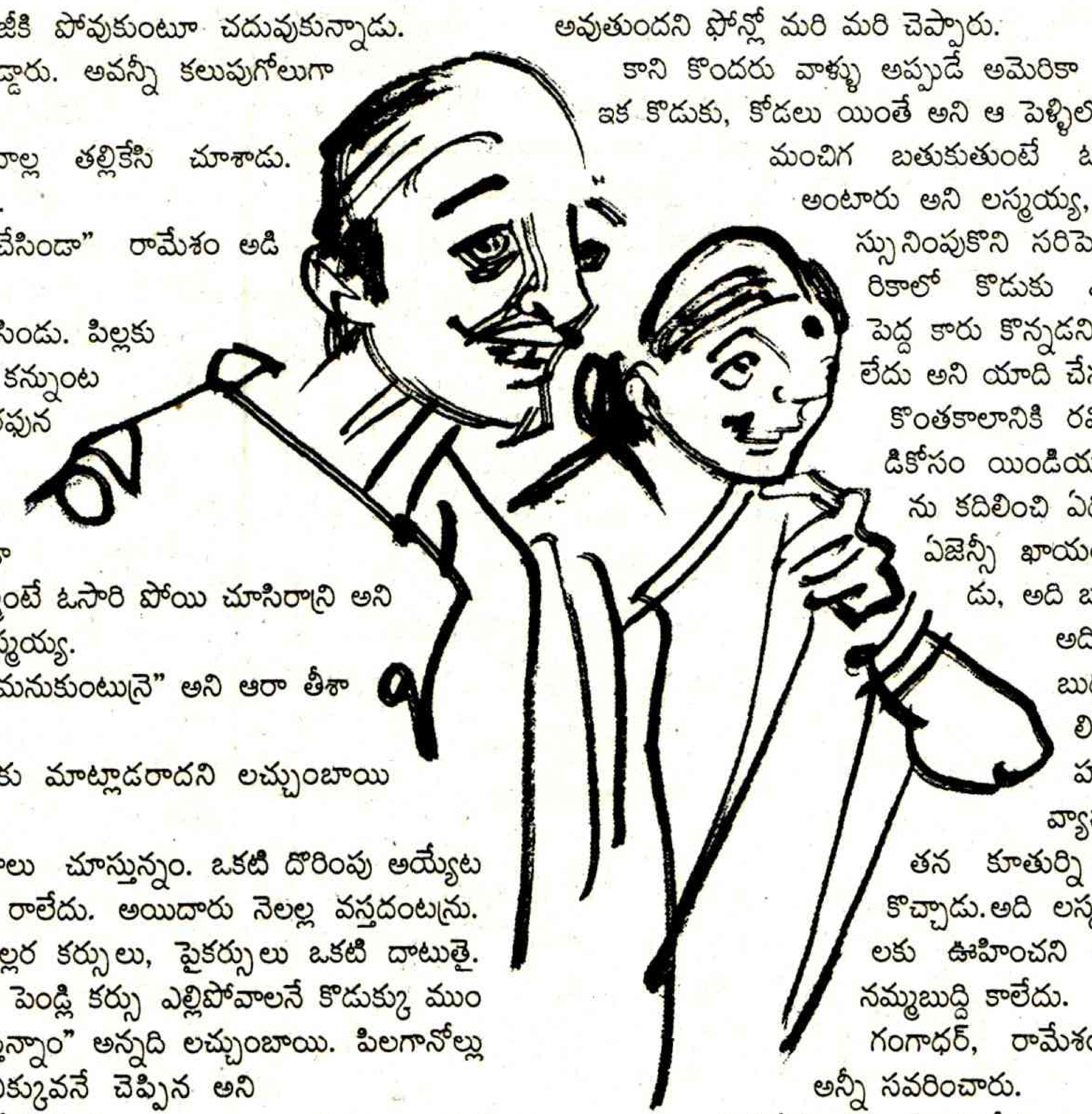

"చేసిండు. నిన్ననే ఫోన్ చేసిండు. పిల్లకు ఉండీ లేనట్టు కొద్దిగా మెల్ల కన్నుంటదట. ఏర్పడదట. వాల్లతరపున ఎవరైన వస్తరు గావచ్చు. పిల్లోల్లకు మన యిల్లు, మన కుటుంబం నచ్చితే, మీక్కూడా మంచిగ అన్పిస్తే వాల్లు రమ్మంటే ఓసారి పోయి చూసిరాన్రి అని చెప్పిండు" అని అన్నాడు లస్మయ్య.

"మరి పెట్టుపోతలు ఏమనుకుంటున్రె" అని ఆరా తీశాడు రామేశం.

ఈ విషయం లస్మయ్యకు మాట్లాడరాదని లచ్చుంబాయి చెప్పుకొచ్చింది.

"పెద్ద బిడ్డకు సంబంధాలు చూస్తున్నం. ఒకటి దొరింపు అయ్యేటట్టున్నది. సర్కార్ ఉద్యోగం రాలేదు. అయిదారు నెల్లల్ల వస్తదంటన్రు. నాలుగు కావాలంటున్రు. చిల్లర కర్సులు, పైకర్సులు ఒకటి దాటుతై. పెద్దోని పెండ్లితోని పెద్ద బిడ్డ పెండ్లి కర్సు ఎల్లిపోవాలనే కొడుక్కు ముందుగాల సంబంధాలు చూస్తున్నాం" అన్నది లచ్చుంబాయి. పిలగానోల్లు అడిగిందానికన్నా ఒకటి ఎక్కువనే చెప్పిన అని లచ్చుంబాయి లోలోన సంతోషపడింది.

అంటే సుమారు అయిదు అనుకున్నాడు చంద్రమౌళి మనస్సులో. చంద్రమౌళికి సంతోషం వేసింది. శివరాజం దివ్యకు ఎనిమిది పది నగదు యిచ్చుటానికి యాడాది నుంచి రడీగ ఉన్నడు. ఇంత తక్కువైతే యింత మంచి పిల్లగానికి తన బిడ్డనే యివ్వచ్చు. ప్రవీణ బి.టెక్ ఫైనల్ చదువుతనే వుండె. దివ్యకన్నా ఎంత ముద్దుగుంటది- అని మనస్సులో కొట్టుకుంది. తన కూతురు ఫోటో కూడా వెంట తీసుకొస్తే ఎంత బాగుండేది అనుకున్నాడు చంద్రమౌళి.

రామేశం, చంద్రమౌళి అట్లా వాకిట్లోకి నడిచి ఏదో ముచ్చటించుకున్నారు. చంద్రమౌళి సెల్‌ఫోన్లో పిల్ల తండ్రి శివరాజంతో కాసేపు మాట్లాడాడు. అన్ని విషయాలు మా ఫ్రెండు రామేశం చెప్తాడు అని సెల్‌ఫోన్ రామేశంకిచ్చాడు. రామేశం, గంగాధర్ కల్సి అన్ని విషయాలు వివరించారు. రవిప్రకాశ్‌కు ఫోన్ కలిపి గంగాధర్ కాసేపు మాట్లాడాడు. ఒక నిర్ణయాని కొచ్చి మళ్ళీ అందరు అరుగుమీద మంచంలో తాపీగా కూర్చున్నారు.

సంబంధం యిక ఖాయమైనట్టేనని యిరు పక్షాలకు మనస్సులో ఒక భావన మెదిలింది.

** ** **

ఆ తర్వాత కథ అందరికీ తెల్సిందే. అందుకని క్లుప్తంగా చెప్తాను.

రెండు నెలల తర్వాత రవిప్రకాశ్‌కూ, బీడియల్ శివరాజం కూతురు దివ్యకు హైద్రాబాద్‌లో పెళ్ళి దివ్యంగా జరిగింది.

పదిహేను రోజుల తర్వాత లస్మయ్య పెద్దకూతురు పెళ్ళి అనుకున్నట్టుగానే ఆ పల్లెలో ఘనంగా జరిగింది.

చాలామంది ఈర్ష్య, అసూయతో రగిలిపోయారు. ఆ యింటి కోడలు 'మహాలక్ష్మి' అని కొందరు పెద్దలు దీవించారు. పిల్లలు పాదాభివందనం చేశారు. పల్లెటూరి బంధువుల్లో యింత ఆదరం చూసి చలించిపోయింది దివ్య. అప్పటికే నీళ్ళు పోసుకున్న దివ్య వారి ప్రశంసలతో నిండుగా మరింత కళతేలింది. రవిప్రకాశ్ తల్లిదండ్రులకు పాస్‌పోర్టు అప్లయి చేయించాడు. మళ్ళీ స్టేట్స్‌కు పోతూపోతూ తల్లినీ, తండ్రినీ స్టేట్స్ రమ్మని మరిమరి చెప్పారు కొడుకూ, కోడలూ.

రవిప్రకాశ్ స్టేట్స్‌కు వెళ్ళాక నాలుగు నెలలకు దివ్యకు వీసా వచ్చింది.

ఆ తర్వాత ఏడాదికి రవిప్రకాశ్ చిన్న చెల్లెలుకు పెళ్ళి కుదిరింది. మొత్తం ఖర్చంతా అమెరికానుండే పంపారు గానీ వాళ్ళు పెళ్ళికి రావడం వీలుకావడం లేదని చెప్పారు. దివ్య వచ్చి ఏడాదే అయింది కాబట్టి యిద్దరు రావడానికి పోవడానికి ఖర్చులు, నెలజీతం నష్టం కల్సి కష్టం అవుతుందని ఫోన్లో మరి మరి చెప్పారు.

కాని కొందరు వాళ్ళు అప్పుడే అమెరికా మనుషులైపోయారని ఇక కొడుకు, కోడలు యింతే అని ఆ పెళ్ళిలో ఆడిపోసుకున్నారు.

మంచిగ బతుకుతుంటే ఓర్వలేక ఏదో ఒకటి అంటారు అని లస్మయ్య, లచ్చుంబాయి మనస్సునింపుకొని సరిపెట్టు కొన్నారు. అమెరికాలో కొడుకు ఎనిమిది లక్షలు పెట్టి పెద్ద కారు కొన్నడని చెప్తే దగ్గరోల్లే ఓర్వలేదు అని యాది చేసుకున్నారు.

కొంతకాలానికి రవిప్రకాశ్ తన తమ్ముడికోసం యిండియాలో వున్న ఫ్రెండ్స్‌ను కదిలించి ఏదో లారీ ట్రాన్స్‌పోర్టు ఏజెన్సీ ఖాయంచేసి డిపాజిట్ కట్టాడు, అది బాగా నడుస్తోంది.

అది చూసి పిల్లవాడు బుద్ధికొచ్చిండని ఆ వూరి లింబాద్రి జగిత్యాల్లో హోల్‌సేల్ బట్టల వ్యాపారం చేస్తున్నాయన తన కూతుర్ని యిస్తానని ముందుకొచ్చాడు. అది లస్మయ్య, లచ్చుంబాయిలకు ఊహించని గౌరవం. ఒక పట్టాన నమ్మబుద్ధి కాలేదు.

గంగాధర్, రామేశం పెళ్ళి పెద్దలుగా అన్నీ సవరించారు.

"ఆ! ఏమున్నది బావా! నేను యివ్వాల సేటునైన. కాని నేను ఎనుకట నెలకు పది రూపాయలకు జీతం ఉన్న. మీవోడు లారీ ట్రాన్స్‌పోర్టుతోటి యిప్పుడే సేటయిండు. మీ పెద్దోని చలువ. ఊర్లె దూర్లె తెల్సిన సంబంధం గదా" అని లస్మయ్యను ఒప్పించాడు లింబాద్రి.

రెండు నెలల రాయబారాల తర్వాత పెళ్ళి కుదిరింది. అప్పటికి రవిప్రకాశ్ స్టేట్స్ వెళ్ళి మూడేళ్ళు. వాళ్ళకు కూడా యిండియా చూడాలనిపించింది. ఎమ్మెస్‌కు స్టేట్స్‌కు వెళ్ళిన చంద్రమౌళి కూతురు ప్రవీణకు కూడా పెళ్ళి కుదరడంతో ఇండియాకు వచ్చింది.

ఆ రెండు పెళ్ళిళ్ళలో అందరూ రవిప్రకాశ్‌ను మెచ్చుకున్నారు.

రవిప్రకాశ్ యిదంతా మీ కోడలుకే చెందుతుందని దివ్యను చూపాడు.

"నా జీతంతోటి యిల్లు కొనుటానికి అడ్వాన్సు యిచ్చిన. ఇంటికి పంపినయన్ని ఎక్కువకెక్కువ కోడలు జీతమే" అని చెప్పాడు.

చాలామంది ఈర్ష్య, అసూయతో రగిలిపోయారు. ఆ యింటి కోడలు 'మహాలక్ష్మి' అని కొందరు పెద్దలు దీవించారు. పిల్లలు పాదాభివందనం చేశారు. పల్లెటూరి బంధువుల్లో యింత ఆదరం చూసి చలించిపోయింది దివ్య. అప్పటికే నీళ్ళు పోసుకున్న దివ్య వారి ప్రశంసలతో నిండుగా మరింత కళ తేలింది.

రవిప్రకాశ్ తల్లిదండ్రులకు పాస్‌పోర్టు అప్లయి చేయించాడు. మళ్ళీ స్టేట్స్‌కు పోతూపోతూ తల్లినీ, తండ్రినీ స్టేట్స్ రమ్మని మరిమరి చెప్పారు కొడుకూ, కోడలూ.

మద్రాసులో వీసా స్టాంపయి ఫ్లయిట్ టికెట్లు రిజర్వేషన్ దొరికేసరికి ఆరు నెలలైంది. ఏవేవో కాగితాలన్నీ పంపిస్తే, గంగాధర్, రామేశమే అవన్నీ చూసుకున్నారు.

లచ్చుంబాయి, లస్మయ్య విమానంలో వెళ్తుంటే మేఘాలన్నీ కింద కనపడడం, బొంబాయి, లండన్ నగరాల మీదుగా పోతుంటే దేవలోకం పోతున్నట్టుగా అనుభూతి.

ఫ్లైయిట్ దిగగానే విమానాశ్రయంలో కొడుకు ఎదురు చూస్తున్నాడు. తమ కొడుకు కొన్న సొంత కారులో పోతుంటే చెప్పలేని ఆనందం.

ఎంత అందమైన రోడ్లు, ఎంత మంచిగుంది ఊరు అని అనుకోకుండా వుండలేకపోయారు.

కొడుకు రవిప్రకాశ్ కొన్న ఇల్లు చాలా అందంగా ఉంది. సినిమాలో చూసినట్టుంది. 800 గజాల జాగలో విశాలంగా యిల్లు. జీవితంలో కలలో కూడా ఊహించని ఇల్లు.

మాకు వెనకటి కాలంలో టీచర్ ఉద్యోగం దొరకడమే గగనంగా వుండేది. మీ జనరేషన్లో కొందరైనా స్టేట్స్ పోగలిగారు. మిమ్మల్ని, మీ ఉత్సాహాన్ని చూస్తుంటే నాకు లాలాలజపతిరాయ్, గాంధీ, నెహ్రూ, అంబేద్కర్, ఎ.కె.రామానుజం, సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ గుర్తొస్తున్నారు. 150 ఏళ్ళ క్రితం నుండి వాళ్ళకు యితర దేశాలకు వెళ్ళే అవకాశాలు వచ్చాయి. అలాంటి అవకాశాలు యిప్పుడు మీకు వస్తున్నాయి. మీ జీవితం యిపుడే మొదలైంది. ఇక ఉన్నత శిఖరాలకు ఎదగడం మీ సంకల్ప బలాన్ని బట్టి, ఉత్సాహాన్ని బట్టి వుంటుంది.

ఓ రోజు తండ్రి లస్మయ్య "ఎంత కిరాయి" అని కోడలు నడిగితే "మీ కొడుకునే అడుగు మామయ్యా" అంది నిండు పొద్దులతో వున్న దివ్య నిండుగా నవ్వుతూ.

"ఇల్లుకు అడ్వాన్సు కట్టిన అనీ ఇదివరకు చెప్తిని కదనే. ఇదే ఇల్లుకు.దీనికి పదిహేను సంవత్సరాలు నెల నెల కిస్తులు కట్టాలె" అన్నాడు రవిప్రకాశ్.

"ఎంతుంటది? పది లక్షలుంటదారా!" అని అడిగింది తల్లి లచ్చుంబాయి.

తల్లి అమాయకత్వాన్నిచూసి ఆత్మీయంగా నవ్వి దగ్గరికచ్చి తల్లి చేయి పట్టుకొని "కోటి యిరవై లక్షలు" అన్నాడు రవిప్రకాశ్ మెల్లగా.

ఆ లెక్క విలువ ఆ తల్లి ఊహకందలేదు.

"పెద్ద కోడలు మన యింటికొచ్చిన యాల్ల" అంటూ కొడుకూ, కోడల్ని దీవించింది లచ్చింబాయి.

మరో నెలకు దివ్యకు నార్మల్ డెలివరీ.

మనుమరాలు పుట్టింది అని లస్మయ్య, లచ్చింబాయి ఎంతో సంతోషపడిపోయారు.

నెలకూడా కాకముందే దివ్య డ్యూటీలో జాయినైంది. మనుమరాలు పుట్టుకతో మరో కొత్త కథ మొదలైంది.

ఆమె పుట్టుకతోనే అమెరికన్ అట.

లస్మయ్యకు, లచ్చింబాయి అదంతా కలలోలాగా ఉంది.

ఒక్కడు చదువుకొని బుద్ధిమంతుడైతే తమ కుటుంబమంతా ఎంత మారిపోయింది.

తమకు అమెరికన్ మనుమరాలు పుట్టింది. "అమెరికన్ మనుమరాలు" అని మనస్సులో పదే పదే అనుకున్నారు.

మనవరాలు పుట్టిన్నించి వియ్యంకుడు, వియ్యపురాలు, కొడుకులు, బిడ్డలు, అల్లుళ్ళు ఇండియా నుండి ఎవరో ఒకరు ఎప్పుడు ఫోన్లో మాట్లాడుతూనే ఉన్నారు. అమెరికా నుండి ఇండియాకు, ఇండియా నుండి అమెరికాకు వారంలో మూడు నాలుగుసార్లు ఎవరో ఒకరు మాట్లాడుతుంటే అందరూ ఎంతో దగ్గరున్నట్లు పక్కవాడలో ఉంటున్నట్లు అన్పించింది వారికి.

ఓరోజు వీకెండ్‌లో అయిదారుగురు రవిప్రకాశ్ యింట్లో మీటయ్యారు.

ఏదేదో చర్చిస్తున్నారు.

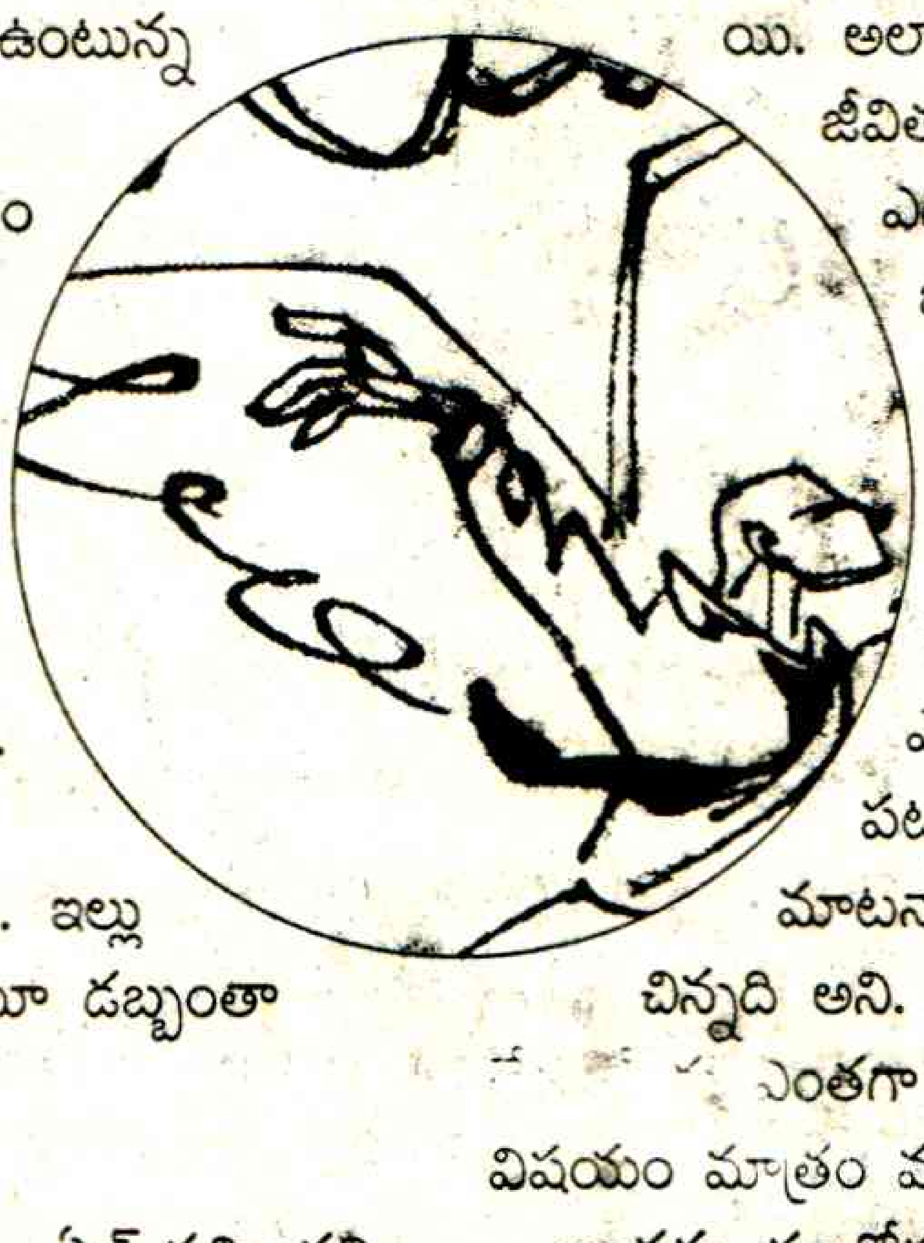

కోడలు దివ్య కూడా ఉత్సాహంగా ఆ చర్చలో పాల్గొంది.

రవిప్రకాశ్ కొలీగ్, బెస్ట్‌ఫ్రెండ్ అమరేందర్ ఆ చర్చలో రవిప్రకాశ్‌ను మాటిమాటికి తప్పు పడ్తున్నాడు. నవ్వుతూనే సీరియస్ అవుతున్నాడు.

"నీకు మొదటినుంచీ చెబుతున్నాను. ఇల్లు కొనద్దని. ఇల్లు కొని పదిహేను సంవత్సరాలదాకా కిస్తులు కట్టుకుంటూ డబ్బంతా డెడ్ క్యాపిటల్ చేస్తున్నావు".

అమరేందర్ మాటలకు దివ్య అడ్డొచ్చింది.

"ఇప్పుడు ఏమంత కొంప మునిగిందని, ఏ పాటి ఏజ్ వచ్చిందని, అందరూ థర్టీ ప్లస్ వాళ్ళే కదా! నాకైతే ట్వంటీ సెవెనే. ఇండియాలో మా క్లాస్‌మేట్స్ కొందరికి ఇంకా ఉద్యోగాలు కూడా రాలేదు. అయినా ఇల్లు కిరాయికు నెలకు వెయ్యి డాలర్లు ఎలాగూ కట్టాల్సిందేగా! మరో ఏడువందలే కదా ఎక్స్‌ట్రా కడుతున్నది? సరే! జరిగిపోయినదాన్ని వదిలేయండి. ఇప్పుడేం చేద్దామో చెప్పండి".

"నాకైతే ఇప్పుడప్పుడే రిస్క్ తీసుకోవడం ఇష్టంలేదు" అన్నాడు చంద్రమౌళి అల్లుడు ప్రవీణ భర్త పార్థసారథి.

"రిస్క్ తీసుకోకపోతే జీవితమే లేదు. రిస్క్ లేకుండా ఒక్క క్షణం కారు కూడా నడపలేవు. రిస్క్ లేనిదెక్కడ? ఈ ఉద్యోగాలుశాశ్వతమా?ఇదేమైనా ఇండియానా?" అన్నాడు మరో స్నేహితుడు విశ్వేందర్‌రెడ్డి.

ప్రవీణ "మా ఆయన మొదట అలాగనే అంటారు. తర్వాత అందరి కన్నా తానే ముందుంటారు" అంటూ నవ్వింది.

అలా చర్చ సాగుతూనే ఉంది.

"ఇంకా ఎంతకాలం యిలా ఎంప్లాయిస్‌గా రొటీన్‌గా, బోర్‌గా బతకడం? మనం ఏదైనా అడ్వెంచర్ చేయాలి. ఏదైనా వెంచర్ ప్రారంభించాలి. మనం మరింత ఉన్నత దశకు ఎందుకు ఎదగకూడదు?" అన్నాడు అమరేందర్.

"మనం కూడా ఒక సాఫ్టువేర్ కంపెనీ ఎందుకు స్టార్ట్ చేయకూడదు? రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకోవడానికి 300 డాలర్లు చాలు. ఇంత మందిమి కలిసి ఒక సంస్థను నిర్వహించలేమా? మనకా శక్తి లేదా? మనమంతా కలిస్తే అది అసాధ్యమా?" అంటూ విజయ్ వాదనకు దిగాడు.చివరకు అందరూ ఒకఅంగీకారానికి వచ్చారు.దివ్య యం.డి.గా ఓ సాఫ్టువేర్ కంపెనీ, రిజిస్టరు చేయడానికి ఒత్తిడి చేశారు.

దివ్య వద్దంటూనే వుంది. కానీ ఆమె ముఖంలో మరింత తేజస్సు. ఆమెకు లోలోపల ఉత్సాహంగానే ఉంది.

ఏదో ఊబిలోకి దిగుతున్నట్టుగా భయపడ్డాడు పార్థసారథి.

"ధైర్యంగా ఉండండి. గతం మర్చిపోండి. ఇపుడు మరో ప్యారడిగ్మ్ షిఫ్టుకు స్టెప్ తీసుకున్నాం.తప్పకుండా సక్సెస్ అవుతాం.ఇకనుండి మన జీవితాల్లో కొత్త కథ ప్రారంభం...." అన్నాడు విజయ్ ఉత్సాహంగా.

అంతలో ఫోన్ మోగింది. రిసీవర్ అందుకుంది దివ్య. అవతలినుండి చంద్రమౌళి. మాటల్లో దివ్య తమ ప్రతిపాదన చెప్పింది. అంకుల్‌ను సూచనలడిగింది. చంద్రమౌళి ఎంతో సంతోషపడిపోయాడు. అందరికి వినపడేట్లుగా స్పీకర్ ఫోన్ నొక్కింది దివ్య.

"మాకు వెనకటి కాలంలో టీచర్ ఉద్యోగం దొరకడమే గగనంగా వుండేది.మీ జనరేషన్లో కొందరైనా స్టేట్స్ పోగలిగారు.మిమ్మల్ని, మీ ఉత్సాహాన్ని చూస్తుంటే నాకు లాలాలజపతిరాయ్, గాంధీ, నెహ్రూ, అంబేద్కర్, ఎ.కె.రామానుజం, సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ గుర్తొస్తున్నారు. 150 ఏళ్ళ క్రితం నుండి వాళ్ళకు యితర దేశాలకు వెళ్ళే అవకాశాలు వచ్చాయి. అలాంటి అవకాశాలు యిప్పుడు మీకు వస్తున్నాయి. మీ జీవితం యిపుడే మొదలైంది. ఇక ఉన్నత శిఖరాలకు ఎదగడం మీ సంకల్ప బలాన్ని బట్టి, ఉత్సాహాన్ని బట్టి వుంటుంది. బిల్‌గేట్స్‌కు ఎవరుచెప్పారు ఎదగాలని?సత్యం, ఇన్ఫోసిస్ రామ లింగరాజు, నారాయణమూర్తిగారలకెవరు చెప్పారు? గుమాస్తా జీవితాన్ని ప్రారంభించిన రిలయన్సు అంబానీకి ఎవరు చెప్పారు ఎదగాలని? అనాథగా పుట్టి పెరిగిన ఫోర్డ్‌కు ఎవరు చెప్పారు ఎదగాలని? అంతా సంకల్ప బలం. పట్టుదల, నిరంతరకృషి. విశ్వవిజేత అలెగ్జాండర్ ఒక మాటన్నాడు.గెలవదలుచుకున్నవారికి ఈ ప్రపంచం చాలా చిన్నది అని. నేను ఇంతకన్నా కొత్తగా, అదనంగా చెప్పడానికేమీ లేదు. ఎంతగా ఎదిగితే అంతగా సేవచేసే అవకాశం ఉంటుంది. ఈ విషయం మాత్రం మర్చిపోవద్దు. బెస్టాఫ్ లక్" అన్నాడు చంద్రమౌళి.

అందరు సంతోషంతో చప్పట్లు. అయోమయంగా చూశారు లస్మయ్య, లచ్చింబాయి. తమ కొడుకు, కోడలు ఏపనిచేసినా మంచిపనే చేస్తరు అని మనస్సు నింపుకున్నారు లచ్చింబాయి, లస్మయ్య. ఎందుకో గతమంతా కళ్ళముందు కదలాడుతున్నది.